

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 460

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărți, 20 iunie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
157. — Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru aprobarea Ghidului solicitantului aferent măsurii I.22 „Valoarea adăugată, calitatea produselor și utilizarea capturilor nedorite” din Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020	2
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 21 din 3 aprilie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	3–9
Decizia nr. 32 din 15 mai 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	10–15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

pentru aprobarea Ghidului solicitantului aferent măsurii I.22 „Valoarea adăugată, calitatea produselor și utilizarea capturilor nedorite” din Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020

Având în vedere Referatul de aprobare al Direcției generale pescuit —
Autoritatea de management pentru POPAM nr. 309.803 din 9 mai 2017,
în baza prevederilor:

— Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al
Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul
european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune,
Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit
și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul
european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și
Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului
(CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului (UE) nr. 508/2014 al Parlamentului European și al
Consiliului privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de
abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2.328/2003, (CE) nr. 861/2006,
(CE) nr. 1.198/2006 și (CE) nr. 791/2007 ale Consiliului și a Regulamentului
(UE) nr. 1.255/2011 al Parlamentului European și al Consiliului;

— Regulamentului nr. 966/2012 privind normele financiare aplicabile
bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului nr. 1.605/2002 al
Consiliului;

— Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea
financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune,
politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene,
precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare
2014—2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din
domeniul garantării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016;

— Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 816/2016 privind
aprobarea Listei detaliate a cheltuielilor eligibile pentru operațiunile finanțate,
inclusiv cheltuielile de personal ale Autorității de management, în cadrul
Programului operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020, cu
modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 9 alin. (5) și (6) din Hotărârea Guvernului
nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării
Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului
nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea
Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările
ulterioare, precum și ale art. 21 din Hotărârea Guvernului nr. 347/2016 privind
stabilirea cadrului general de implementare a operațiunilor cofinanțate din Fondul
European pentru Pescuit și Afaceri Maritime prin Programul operațional pentru
pescuit și afaceri maritime 2014—2020,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emite prezentul ordin.

Art. 1. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se aprobă Ghidul
solicitantului aferent măsurii I.22 „Valoarea adăugată, calitatea produselor și utilizarea
capturilor nedorite” din Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—
2020, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,

Petre Daea

București, 18 mai 2017.

Nr. 157.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 460 bis, care se poate achiziționa
de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 21

din 3 aprilie 2017

Dosar nr. 3.945/1/2016

Judecător Iulia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Judecător Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Judecător Roxana Popa	— președintele Secției a II-a civile
Judecător Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Crețu Dragu	— judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negrilă	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Paula C. Pantea	— judecător la Secția I civilă
Rodica Susanu	— judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănică Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Dana Iarina Vartires	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 3.945/1/2016 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare

sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă, în Dosarul nr. 24.938/3/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: dacă dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă.

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, constatând că nu sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Prin încheierea de ședință din 13 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 24.938/3/2016, Tribunalul București — Secția a V-a civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: dacă dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă.

2. Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 6 decembrie 2016 cu nr. 3.945/1/2016.

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Articolul 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele:

„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și, asupra acesteia, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

4. Art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța poate suspenda judecata (...) 2. când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea, dacă legea nu prevede altfel; (...)

(2) Suspendarea va dura până când hotărârea pronunțată în cauza care a provocat suspendarea a devenit definitivă.

(3) Cu toate acestea, instanța poate reveni motivat asupra suspendării, dacă se constată că partea care a cerut-o nu are un comportament diligent în cadrul procesului care a determinat

suspendarea, tergiversând soluționarea acestuia, ori dacă urmărirea penală care a determinat suspendarea durează mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fără a se dispune o soluție în acea cauză.”

5. Art. 244 alin. 1 pct. 2 din Codul de procedură civilă de la 1865:

„(1) Instanța poate suspenda judecata (...) 2. când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea.

(2) Suspendarea va dăinui până când hotărârea pronunțată în pricina care a motivat suspendarea a devenit irevocabilă.”

6. Art. 305 din Codul de procedură penală

„(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut.

(2) Începerea urmăririi penale și respectiv continuarea efectuării urmăririi penale se dispun prin ordonanță care cuprinde, după caz, mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2) lit. a), c) și g).

(3) Atunci când există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect. Măsura dispusă de organul de cercetare penală se supune, în termen de 3 zile, confirmării procurorului care supraveghează urmărirea penală, organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte acestuia și dosarul cauzei.”

IV. Expunerea succintă a procesului

7. Prin încheierea din 27 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 108.708/299/2015, Judecătoria Sectorului 1 București a dispus suspendarea judecării cererii formulate de reclamanta A, în contradictoriu cu pârâțul B, până la soluționarea dosarului înregistrat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București cu nr. 6.116/P/2015 și la Secția 3 Poliție București cu nr. 1.506.415 din 10 iunie 2015, cu motivarea că judecarea cauzei atârână de soluționarea acestor dosare, respectiv față de faptul că s-a început urmărirea penală *in rem* sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. 1 din Codul penal.

8. Împotriva acestei hotărâri a declarat apel reclamanta, cauza fiind înaintată spre competentă soluționare Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

V. Punctul de vedere al completului de judecată

9. Tribunalul a constatat că sunt întrunite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, fiind investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, fiind vorba de o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a recursului — prin încheierea recurată, prima instanță a suspendat judecata cererii de întoarcere a executării silite în temeiul dispozițiilor art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, cu argumentul că soluționarea cauzei atârână de soluționarea dosarelor penale, și având în vedere că s-a început urmărirea penală *in rem* sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) din Codul penal, iar, prin cererea de recurs, reclamanta a contestat legalitatea măsurii suspendării facultative dispusă de prima instanță, cu motivarea că a fost începută urmărirea penală *in rem*, sub aspectul săvârșirii acelei infracțiuni, însă fără a fi dispusă continuarea urmăririi penale *in personam*.

10. S-a apreciat, totodată, că suspendarea prevăzută de art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă este o suspendare facultativă, lăsată la aprecierea instanței de

judecată și se întemeiază pe declanșarea urmăririi penale pentru o infracțiune care ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se pronunțe. Textul impune în mod expres și neechivoc condiția declanșării urmăririi penale pentru o infracțiune, precum și existența unor elemente suficiente din care să rezulte că existența infracțiunii ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra soluției ce urmează să se pronunțe în cauza supusă suspendării. După cum rezultă din prevederile art. 305 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, în ipoteza începerii urmăririi penale *in rem*, situația nu este cu mult mai conturată decât imediat după sesizarea organului de urmărire penală, din perspectiva celor ce interesează cazul de suspendare legală facultativă reglementat de art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă.

11. Textul de lege este astfel neclar și susceptibil de interpretări diferite, prin urmare ar trebui stabilit dacă, pentru a se putea dispune suspendarea în temeiul acestui text de lege, este suficientă începerea urmăririi penale cu privire la faptă sau este necesară începerea urmăririi penale *in personam*, având în vedere și faptul că durata unei astfel de suspendări, în principiu, nu poate fi mai mare de un an — art. 413 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

VI. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

12. Recurenta-reclamantă a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile menite să dea o interpretare de principiu art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, în sensul de a stabili dacă acest text de lege conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza urmăririi penale numai cu privire la faptă, ținându-se cont de faptul că noile coduri au intrat în vigoare ulterior Codului de procedură civilă din anul 2013, iar, anterior intrării în vigoare a noilor coduri penale, nu exista instituția începerii urmăririi penale cu privire la faptă, urmărirea penală fiind pornită fie direct cu privire la persoană, fie, atunci când era începută *in rem*, nu reprezenta prima măsură a organului de urmărire penală, ci era dispusă numai după efectuarea unor acte premergătoare. Legiuitorul nu a avut în vedere la edictarea art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă situația începerii penale cu privire la faptă, ci numai situația în care urmărirea penală a fost începută cu privire la persoană; dacă s-ar interpreta că o cauză civilă poate fi suspendată și dacă s-a început urmărirea penală cu privire la faptă, există posibilitatea unor abuzuri procesuale.

13. Intimatul-pârât a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, arătând că există o practică neunitară în privința interpretării acestor prevederi legale, în sensul că majoritatea hotărârilor pronunțate de către judecătorii de fond au fost în sensul interpretării *ad literam* a textului supus discuției (indiferent dacă urmărirea este *in rem* sau *in personam*), în timp ce, în recurs, completele de judecată au considerat că sintagma „s-a început urmărirea penală” trebuie interpretată numai în sensul dispozițiilor art. 305 alin. (3) din Codul de procedură penală, „când din datele și probele existente în cauză rezultă indicii rezonabile că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală...”.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

14. La nivelul Curții de Apel Târgu Mureș nu au fost identificate hotărâri judecătorești cu privire la această chestiune de drept.

15. La nivelul Curții de Apel Oradea s-a apreciat că dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă.

16. Instanțele din raza Curții de Apel Ploiești au apreciat că dispozițiile legale vizează situația în care se începe urmărirea penală pentru o infracțiune, textul nefăcând distincție dacă

urmărirea penală este începută *in rem* sau *in personam*; pot exista situații în care, deși autorul/autorii infracțiunii nu a/nu au fost încă identificați, situația de fapt cercetată de organele penale conduce la concluzia existenței unei infracțiuni care ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează a se da în cauza civilă, astfel încât se justifică suspendarea judecării în cauza civilă.

17. La nivelul Curții de Apel Alba Iulia¹ — practica este în sensul aplicării dispozițiilor art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă și în cazul începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă.

18. La nivelul Curții de Apel Timișoara² — Secția de contencios administrativ și fiscal și-a exprimat opinia în sensul că suspendarea judecării cauzei se dispune în funcție de actele de la dosarul cauzei, judecătorul cauzei având libertatea de a dispune suspendarea judecării cauzei și în cazul în care urmărirea penală a început numai cu privire la faptă, în măsura în care soluționarea cauzei penale poate influența soluția dată în cauza ce va fi suspendată.

19. La nivelul Curții de Apel Iași — opinia majoritară este că textul de lege conferă posibilitatea suspendării cererii și în situația în care urmărirea penală s-a început numai cu privire la faptă însă, această măsură este inefficientă ținând cont de dispozițiile art. 413 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

20. La nivelul Curții de Apel Pitești — opinia exprimată este în sensul că dispozițiile legale conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă.

21. La nivelul Curții de Apel Galați³ — opinia majoritară este aceea că dispozițiile legale conferă judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă; textul nu distinge după cum este începută urmărirea penală *in rem* sau *in personam*, singura condiție impusă de lege fiind ca infracțiunea respectivă să aibă „o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea”. Opinia contrară — pentru a se dispune suspendarea judecării cauzei trebuie începută urmărirea penală *in personam*; chiar dacă Codul de procedură civilă nu face nicio distincție, față de rațiunile suspendării facultative a judecării, care implică verificarea unui potențial semnificativ de concretitudine a demersului penal, aceasta este nespecifică urmăririi penale *in rem*.

22. La nivelul Curții de Apel Constanța — Secția I civilă, într-o opinie, s-a apreciat că aceste prevederi legale reglementează un caz de suspendare facultativă a judecării, conferind instanței de judecată o marjă de apreciere în raport cu circumstanțele speței asupra necesității luării unei asemenea măsuri odată ce condiția legală este îndeplinită; faptele pentru care recurentul a fost concediat disciplinar sunt aceleași cu faptele pentru care a fost trimis în judecată și condamnat în primă instanță, deci printr-o hotărâre care nu este definitivă; problema dacă angajatorul poate desfășura procedura de cercetare disciplinară pentru o faptă care face și obiectul unui proces penal aflat în desfășurare constituie o chestiune de fond; regulile de procedură nu permit

instanței de judecată să se pronunțe pe rând asupra chestiunilor de fond invocate în cauză, dimpotrivă toate acestea urmând a fi examinate la finalul procedurii. Într-o altă opinie⁴ s-a apreciat că sintagma „când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează a se da” trebuie interpretată în sensul că nu în orice situație în care asupra uneia dintre părți a început urmărirea penală se suspendă judecata civilă; instanța de fond a preferat să dea curs termenului de suspendare facultativă fără a observa că soluția definitivă din dosarul penal nu are nicio valență sub aspectul legalității deciziei de concediere. Secția a II-a civilă a apreciat admisibilă suspendarea judecării pentru situația în care urmărirea penală s-a început *in rem*.⁵ La nivelul Tribunalului Constanța — suspendarea legală facultativă reglementată de aceste dispoziții legale permite instanței să aprecieze asupra oportunității sistării temporare a judecării, în condițiile în care s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea; în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei se poate aprecia că începerea urmăririi penale *in rem* este suficientă pentru a opera suspendarea legală facultativă a judecării, sens în care sunt și opiniile doctrinare exprimate, cu atât mai mult cu cât textul se referă la faptă, iar instanța poate reveni motivat asupra suspendării dacă urmărirea penală care a determinat suspendarea durează mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fără a se dispune o soluție în acea cauză.⁶

23. La nivelul Curții de Apel Suceava⁷, într-o opinie, s-a apreciat că dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă; un argument în sprijinul acestei opinii este reprezentat de faptul că textul de lege nu face referire la condiția că ar fi necesar să se fi dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de o anumită persoană, iar *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*; de altfel, în multe dintre cazuri interesează doar consecințele pe care le-ar avea săvârșirea respectivei infracțiuni asupra unor probe din procesul civil pendinte, nu și persoana care ar fi săvârșit în concret infracțiunea respectivă (spre exemplu, falsificarea unui înscris). Într-o altă opinie se consideră că sintagma „s-a început urmărirea penală” trebuie interpretată numai în sensul dispozițiilor alin. (3) ale art. 305 din Codul de procedură penală; la momentul dispunerii începerii urmăririi penale *in rem*, situația cu privire la infracțiunea pentru care a fost sesizat organul de urmărire penală nu este suficient conturată, astfel încât să se poată aprecia cu privire la oportunitatea suspendării cauzei civile.

24. La nivelul Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal, practica este în sensul că este irelevant dacă începerea urmăririi penale s-a dispus *in rem* sau *in personam*.⁸ Orientarea Tribunalului pentru minori și familie Brașov este în sensul de a fi luată măsura suspendării unei cauze, ori de câte ori se constată că infracțiunea pentru care s-a

¹ Încheierile din 17 martie 2014 și 22 octombrie 2015 ale Curții de Apel Alba Iulia și încheierea din 7 decembrie 2016 a Tribunalului Sibiu.

² Încheierea de suspendare, pronunțată la data de 8 decembrie 2016 de Curtea de Apel Timișoara în Dosarul nr. 881/115/2016.

³ Încheierea din 13 martie 2014 a Tribunalului Brăila, încheierea din 6 aprilie 2016 a Judecătorei Făurei, încheierile din 23 octombrie 2014, 5 mai 2015, 5 iunie 2015, 25 august 2015, 27 noiembrie 2015 și 27 ianuarie 2016 ale Tribunalului Galați și încheierile din 4 noiembrie 2014, 27 noiembrie 2015 și 9 februarie 2016 ale Judecătorei Galați.

⁴ Decizia civilă nr. 173/CM din 26 mai 2014 și 215/CM din 27 august 2014 ale Curții de Apel Constanța — Secția I civilă.

⁵ Încheierea/CA de la 29 iunie 2016 a Curții de Apel Constanța — Secția a II-a civilă.

⁶ Încheierile din 17 decembrie 2009, 8 decembrie 2014, 20 ianuarie 2016, 15 martie 2016 și 28 noiembrie 2016 ale Tribunalului Constanța.

⁷ Încheierea din 8 noiembrie 2016 a Tribunalului Suceava — Secția a II-a civilă.

⁸ Încheierile de la 16 mai 2014, 8 ianuarie 2015, 15 ianuarie 2015, 3 martie 2016 și 30 iunie 2016 ale Curții de Apel Brașov.

pornit urmărirea penală ar putea avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează a se pronunța în dosarul aflat pe rolul instanței. Punctul de vedere exprimat de Judecătoria Brașov este acela că dispozițiile legale conferă judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă, opinie îmbrățișată și de Judecătoria Făgăraș, Judecătoria Zărnești și Judecătoria Sfântu Gheorghe. Judecătoria Rupea a arătat că dispozițiile legale conferă judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei doar în cazul începerii urmăririi penale *in personam*, nu și în cazul începerii urmăririi penale *in rem*; din perspectiva procesului civil, pentru a dispune suspendarea acestuia, instanța are nevoie să facă legătura între părțile litigiului aflat pe rolul său cu persoana față de care s-a început urmărirea penală. Judecătoria Târgu Secuiesc a arătat că, într-un singur dosar, s-a dispus suspendarea judecării cauzei în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, fiind începută urmărirea penală *in personam*. Punctul de vedere al magistraților din cadrul Judecătoriei Întorsura Buzăului este că se poate suspenda judecata cauzei și în situația în care urmărirea penală s-a început *in rem*.⁹

25. La nivelul Curții de Apel București¹⁰ — opinia majoritară este în sensul că aplicarea prevederilor art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă este posibilă și atunci când urmărirea penală a fost începută *in rem*. Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a susținut, în primul rând, caracterul facultativ, iar nu obligatoriu al aplicării dispozițiilor art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă; textul de lege nu face distincție între cazurile de începere a urmăririi penale, *in rem* sau *in personam*, iar, în aceste condiții, nu se poate aprecia că exclude de la aplicare ipoteza începerii urmăririi penale doar cu privire la faptă; pe cale de consecință, nefiind exclusă aplicarea textului în aceste condiții, s-a concluzionat că este permisă suspendarea judecării cauzei, chiar în situația în care nu a fost încă identificat autorul faptei, singurele verificări întreprinse de judecătorul cauzei vizând aspecte de oportunitate a măsurii, respectiv existența unei legături între fapta cercetată și obiectul dosarului dedus judecării; obiectul cauzelor aflate pe rolul secției de contencios administrativ fiscal vizează analiza legalității actelor administrative, tipice sau asimilate, emanând de la autoritățile publice, astfel că, în practică, se pot ivi multiple situații în care începerea urmăririi penale *in rem*, pentru o faptă care are legătură cu emiterea actului administrativ, să impună suspendarea judecării cauzei; normele speciale în materia contenciosului administrativ, respectiv prevederile Legii nr. 554/2004, art. 28 alin. (2), dispun că „instanța de contencios administrativ nu poate suspenda judecarea pricinii când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune săvârșită în legătură cu actul administrativ atacat dacă reclamantul — persoană vătămată — stăruie în continuarea judecării”; *per a contrario*, în materia contenciosului administrativ, textul prevede posibilitatea suspendării judecării cauzei, în situația în care s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune săvârșită în

legătură cu actul administrativ (în cazul în care reclamantul nu se opune), fără a distinge între situațiile în care a fost identificat sau nu autorul faptei; opinia contrară este în sensul că suspendarea se poate dispune numai în cazul începerii urmăririi penale *in personam*; în prezența unei urmăririi penale *in rem*, instanța civilă se vede în situația de a nu putea să concluzioneze că procesul penal ar avea o influență decisivă asupra soluției ce ar urma să dea în procesul civil; dacă s-ar accepta că este suficientă începerea urmăririi penale *in rem*, consecința imediată ar fi aceea că orice proces civil ar fi extrem de facil suspendabil; conform art. 285 din Codul de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată; din dispozițiile art. 305 din Codul de procedură penală reiese că, în primă fază, se poate dispune începerea urmăririi penale cu privire la faptă, chiar dacă autorul acesteia ar fi indicat ori cunoscut; în această fază, sesizarea organelor de urmărire penală este urmată doar de o verificare a condițiilor de formă ale actului de sesizare — plângere penală, denunț sau plângere prealabilă; în marea majoritate a cazurilor, urmărirea penală începe *in rem* imediat după sesizarea organelor judiciare penale, fără a se administra probe și fără a avea indicii despre săvârșirea faptei de către făptuitorul indicat de persoana vătămată sau denunțator; din dispozițiile art. 305 din Codul de procedură penală reiese că se poate dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de o anumită persoană, care dobândește calitatea de suspect, doar în situația în care există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală; sintagma „s-a început urmărirea penală” din cuprinsul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă trebuie interpretată numai în corelație cu dispozițiile art. 305 alin. (3) din Codul de procedură penală, fiind necesară începerea urmăririi penale *in personam* pentru a putea fi dispusă suspendarea judecării, mai ales și prin prisma faptului că durata unei astfel de suspendări facultative, în principiu, nu poate fi mai mare de un an; în caz contrar, dacă s-ar interpreta că o cauză civilă ar putea fi suspendată și atunci când s-a dispus începerea urmăririi penale doar cu privire la faptă, s-ar putea genera nenumărate abuzuri procesuale, în care persoane interesate de tergiversarea procesului civil să formuleze plângeri penale care, deși nefondate, ar putea duce la suspendarea judecării în procesul civil; legiuitorul, la momentul la care a edictat noul Cod de procedură penală, nu l-a sincronizat cu prevederile cuprinse în Codul de procedură civilă; anterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală nu exista instituția începerii urmăririi penale cu privire la faptă și cea a efectuării în continuare a urmăririi penale cu privire la o persoană; din perspectiva vechii reglementări exista un singur tip de urmărire penală, cea *in personam*.

⁹ Încheierea de la 18 noiembrie 2014 a Judecătoriei Întorsura Buzăului.

¹⁰ Încheierea din 9 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 5.041/2/2016, încheierea din 30 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 7.301/2/2013*, încheierea din 19 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.694/2/2016 — ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal; Decizia nr. 809R din 17 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 36.480/3/2016 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă; încheierea din 11 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 22.995/3/2014, încheierea din 23 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 22.995/3/2014, încheierea din 29 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 14.177/3/2014 — ale Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale; încheierea din 26 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 20.799/4/2015, încheierea din 13 octombrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 14.741/4/2013 ale Judecătoriei Sectorului 4 București; încheierea din 7 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 12.988/302/2014, încheierea din 31 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 22.405/302/2015 ale Judecătoriei Sectorului 5 București; încheierea din 21 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 6.035/94/2016, încheierea din 1 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 7.636/94/2015* ale Judecătoriei Buftea, încheierea din 3 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.681/740/2014, încheierea din 19 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.679/292/2013* și încheierea din 20 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 858/292/2016 ale Tribunalului Teleorman.

26. La nivelul Curții de Apel Cluj¹¹ — Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal au comunicat că s-a dispus suspendarea judecării căii de atac în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, fără a se face distincție între situația în care urmărirea penală este începută *in personam* și cea în care urmărirea penală este începută numai *in rem*. Secția civilă a Tribunalului Cluj a susținut că aceste prevederi legale conferă posibilitatea suspendării judecării cauzei, fără însă a limita ca urmărirea penală să vizeze atât fapta, cât și făptuitorul; față de situația litigioasă dedusă judecării și înrâurirea hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea s-a considerat că este posibilă suspendarea judecării cauzei chiar dacă urmărirea penală este începută doar cu privire la faptă. Secția I civilă a Tribunalului Maramureș — au fost identificate dosare în care a fost suspendată soluționarea cauzei până la soluționarea dosarului penal.¹² În alte dosare¹³, instanța a dispus suspendarea, reținând faptul că împotriva uneia dintre părțile din dosar s-a început urmărirea penală. Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Maramureș — în cauzele în care s-a dispus suspendarea judecării în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, ipoteza a fost cea a începerii urmăririi penale cu privire la persoană. La nivelul judecătorilor din circumscripția tribunalului, opinia a fost în sensul suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă, atât timp cât fapta are legătură cu obiectul dedus judecării. Judecătoria Năsăud a comunicat că instanța a dispus suspendarea judecării cauzei în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, ca urmare a faptului că a fost începută urmărirea penală potrivit probelor de la dosar. Judecătoria Turda a arătat că, față de formularea textului legal, în care legiuitorul nu distinge cu privire la începerea urmăririi penale *in rem* sau *in personam*, se poate dispune suspendarea cauzei. Judecătoria Zalău a comunicat faptul că suspendarea este posibilă atât în cazul urmăririi penale *in rem*, cât și în cazul urmăririi penale *in personam*, deoarece legea nu distinge, iar existența faptei penale poate influența raportul juridic de drept material civil.

27. La nivelul Curții de Apel Bacău, punctul de vedere al magistraților a fost în sensul că se poate suspenda judecata cauzei și în situația în care urmărirea penală s-a început *in rem*.¹⁴ Punctul de vedere al judecătorilor Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Neamț este în

sensul că, în baza art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, se poate suspenda judecata cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale cu privire la faptă, întrucât textul de lege sus-indicat nu distinge între urmărirea penală *in personam* și urmărirea penală *in rem*. Judecătorii din cadrul Secției civile a Judecătoriei Piatra-Neamț¹⁵ au considerat că aceste dispoziții legale conferă judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă; dispozițiile legale prevăd că suspendarea facultativă a cauzei este lăsată la aprecierea instanței atunci când „s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea”. Opinia magistraților din cadrul Judecătoriei Târgu-Neamț este în sensul că dispozițiile legale conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei inclusiv în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă; textul de lege nu face nicio distincție în funcție de stadiul și tipul urmăririi penale, cu privire la faptă sau cu privire la persoană, astfel că interpretarea trebuie să se realizeze conform principiului *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*; reglementarea prezentă reprezintă o formă îmbunătățită a celei anterioare, fiind fixată o condiție obiectivă, a cărei îndeplinire este ușor de verificat, respectiv condiția urmăririi penale, nemaifiind suficiente simplele indicii referitoare la săvârșirea unei infracțiuni, oricât de precise, iar dispoziției legale nu îi poate fi adăugată o condiționare suplimentară, aceea a începerii urmăririi penale cu privire la persoană. Opinia magistraților Tribunalului Bacău, judecătorilor Bacău, Onești și Buhuși¹⁶ este în sensul că textul de lege nu face distincție, prin urmare se apreciază că se poate suspenda judecata și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă, judecătorul fiind cel care apreciază asupra suspendării, întrucât legea nu distinge.

28. La nivelul Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și fiscal¹⁷ a comunicat că opinia majoritară este în sensul că dispozițiile legale nu disting între ipoteza începerii urmăririi penale cu privire la persoană, astfel încât este posibilă suspendarea în ambele situații. Secția I civilă¹⁸ a dispus suspendarea cauzei în baza art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, având în vedere începerea urmăririi penale *in rem*, cu motivarea că dispozițiile sunt aplicabile și în această ipoteză deoarece textul nu face distincție. Tribunalul Olt¹⁹ — Secția I civilă a apreciat că dispozițiile legale conferă

¹¹ Încheierea de ședință din data de 18 februarie 2015, pronunțată de Judecătoria Năsăud în Dosarul nr. 2.844/265/2013; încheierea de ședință din data de 3 februarie 2015, pronunțată de Judecătoria Năsăud în Dosarul nr. 3.060/265/2013; încheierea de ședință din data de 12 octombrie 2010, pronunțată de Judecătoria Năsăud în Dosarul nr. 1.370/265/2009; încheierea de ședință din data de 4 august 2010, pronunțată de Judecătoria Năsăud în Dosarul nr. 1.412/265/2009; încheierea de suspendare din 16.09.2016, pronunțată de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 3/100/2016; încheierea din 16.06.2016, pronunțată de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 4/100/2016; încheierea din 16.06.2015, pronunțată de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 5.282/100/2014; încheierea din 13.09.2016, pronunțată de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 345/100/2015; încheierea din 16.12.2014, pronunțată de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 3.321/100/2014; încheierile din 22.04.2016 și 22.10.2016, pronunțate de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 257/336/2015; încheierea din 25.02.2015, pronunțată de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 1.864/100/2014; încheierea din 8 decembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Zalău în Dosarul nr. 1.477/337/2013; încheierea din 20 februarie 2014, pronunțată de Judecătoria Zalău în Dosarul nr. 5.530/337/2013; încheierea din 4 aprilie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 1.395/33/2015; Decizia civilă nr. 140 din 25 ianuarie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 3.412/117/2015/al; încheierea din 30 iunie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 4.674/100/2010/a9; încheierea din 8 decembrie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 1.451/S4/2014/a3; încheierea din 29 iunie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 6.267/100/2013; încheierea din 22 iunie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 6.267/100/2013; încheierea din 26 octombrie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 6.268/100/2014; încheierea din 25 noiembrie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 6.136/117/2014; încheierea din 25 februarie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 721/84/2014; încheierea din 7 martie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj în Dosarul nr. 4.814/117/2014.

¹² Dosarul nr. 3/100/2016, Dosarul nr. 4/100/2016, Dosarul nr. 345/100/2015, Dosarul nr. 5.282/100/2014.

¹³ În Dosarele nr. 3/100/2016, 4/100/2016, respectiv 5.282/100/2014.

¹⁴ Încheierea de la 9 iunie 2015, încheierea de la 10 martie 2016, încheierea de la 14 aprilie 2016, încheierea de la 21 octombrie 2016 și încheierea de la 18 noiembrie 2016 ale Curții de Apel Bacău.

¹⁵ Încheierea din data de 18 noiembrie 2015 a Judecătoriei Piatra-Neamț.

¹⁶ Sentința civilă nr. 5.501/2015 de la 12 octombrie 2015 a Judecătoriei Bacău și Decizia nr. 266/2015 a Tribunalului Bacău — Secția I civilă.

¹⁷ Încheierea de la 5 noiembrie 2015, încheierea de la 28 octombrie 2013, încheierea de la 14 iunie 2016, încheierea de la 15 iunie 2016 ale Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și fiscal.

¹⁸ Încheierea din 2.11.2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.117/104/2015.

¹⁹ Încheierea de la 21 septembrie 2016 a Tribunalului Olt — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, încheierea de la 9 noiembrie 2016 a Tribunalului Olt — Secția I civilă, încheierea din 12 septembrie 2016 și încheierea de la 6 mai 2016 ale Judecătoriei Corabia, încheierea de la 11 ianuarie și încheierea din 24 mai 2016 ale Judecătoriei Caracal.

judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă; Secția a II-a civilă a exprimat opinia potrivit căreia instanța nu poate dispune suspendarea judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă, apreciind că dispozițiile legale se aplică în cazul în care începerea urmăririi penale se face conform art. 305 alin. (3) din Codul de procedură penală, pentru că numai în această situație rezultă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care anterior s-a început urmărirea penală. Tribunalul Dolj²⁰ a arătat că textul de lege conferă judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă, întrucât codul nu distinge, fiind necesară doar declanșarea urmăririi penale cu privire la o infracțiune ce ar influența soluția din pricina civilă. Tribunalul Gorj — Secția a II-a civilă — s-a dispus suspendarea cauzei în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă și în situația în care a început urmărirea penală *in rem*.²¹ Opinia magistraților Secției I civile din cadrul Tribunalului Mehedinți²² este în sensul că suspendarea poate fi dispusă și în situația în care urmărirea penală a fost pornită *in rem*. Judecătoria Drobeta-Turnu Severin²³, practica este neunitară, opinia majoritară fiind în sensul că nu este suficientă începerea urmăririi penale cu privire la faptă pentru a se dispune suspendarea în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă.

29. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 2.445/C/4487/III-5/2016 din 13 ianuarie 2017, a comunicat instanței supreme că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu s-a verificat și nu se verifică practică judiciară în problema de drept care formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

30. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Curții Constituționale nu a fost identificată jurisprudență cu privire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

31. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a arătat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile de dezlegare a unor chestiuni de drept, iar, pe fondul cauzei, s-a apreciat că dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă conferă judecătorului prerogativa suspendării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale cu privire la faptă, textul de lege nefăcând nicio distincție în raport cu cele două etape ale urmăririi penale (cu privire la faptă sau cu privire la persoană) — interpretarea urmând astfel rigorile principiului *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus* (unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem), singura condiție fiind aceea ca partea interesată să obțină suspendarea, să învedereze instanței elementele concrete — date, informații, probe — care conturează existența infracțiunii și în ce măsură constatarea acesteia ar influența soluția din pricina civilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

32. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are a analiza dacă, în raport

cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, față de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă.

33. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

34. Legiuitorul a instituit astfel o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: 1. existența unei cauze aflată în curs de judecată; 2. instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; 3. cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; 4. soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; 5. chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; 6. chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

35. Primele trei condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, tribunalul investit cu soluționarea recursului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. 1 pct. 5 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a unui complet de judecată al tribunalului investit să o soluționeze, potrivit art. 414 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Nu este îndeplinită condiția ca soluția ce urmează a se pronunța să depindă în mod direct de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, cu următoarele considerente:

36. Instanța de sesizare a reținut corect că problema de drept sesizată are incidență asupra fondului recursului, în condițiile în care, prin încheierea recurată, prima instanță a suspendat judecata cererii de întoarcere a executării silite în temeiul dispozițiilor art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, iar prin cererea de recurs, reclamanta a contestat legalitatea măsurii suspendării dispuse de prima instanță, cu motivarea că a fost începută urmărirea penală *in rem*, sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) din Codul penal, fără a fi dispusă continuarea urmăririi penale *in personam*.

Dezvoltarea considerentelor ce stau la baza sesizării conduc, însă, la concluzia că prin intermediul mecanismului de asigurare a unei practici unitare se tinde spre tranșarea în concret a aspectelor litigioase ale cauzei aflate pe rolul instanței de trimitere, în condițiile în care problema de drept este circumstanțiată la posibilitatea suspendării în raport cu

²⁰ Încheierea de la 22 noiembrie 2016, încheierea de la 4 octombrie 2016, încheierea de la 1 noiembrie 2016, încheierea de la 11 octombrie 2016 și încheierea de la 18 octombrie 2016 ale Tribunalului Dolj — Secția a II-a civilă.

²¹ Încheierea de la 24 noiembrie 2014 și încheierea de la 17 noiembrie 2015 ale Tribunalului Gorj.

²² Încheierea de la 26 octombrie 2016 a Tribunalului Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale.

²³ Încheierea de la 19 mai 2016 a Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin, casată prin Decizia nr. 83/2016 de la 22 septembrie 2016 a Tribunalului Mehedinți, încheierea de la 12 ianuarie 2017 și încheierea de la 22 iunie 2015 ale Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin.

începerea urmăririi penale cu privire la faptă sau la continuarea acestei urmăririi după identificarea făptuitorului.

Din această perspectivă se apreciază că textul legal al art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă este clar și neechivoc, reglementând posibilitatea suspendării sub condiția începerii urmăririi penale pentru o infracțiune care ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea.

37. Suspendarea prevăzută de art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă este o suspendare facultativă, lăsată la aprecierea instanței de judecată. Textul legal nu face nicio distincție în funcție de stadiul și tipul urmăririi penale — cu privire la faptă sau cu privire la persoană — astfel că interpretarea textului de lege trebuie să se realizeze conform principiului *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*.

38. Așadar, în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei, se poate aprecia că începerea urmăririi penale *in rem* este suficientă pentru a opera suspendarea legală facultativă a judecății, sens în care sunt și opiniile doctrinare exprimate. În alți termeni, mai concisi, textul de lege permite judecătorului cauzei să aprecieze asupra oportunității sistării temporare a judecății în condițiile în care s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea.

39. Totodată, prin chestiunea de drept supusă examinării în cauza de față se urmărește obținerea unei dezlegări asupra obiectului dedus judecății în fața instanței de trimitere și nu o rezolvare de principiu, astfel cum se stabilește în cuprinsul prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

40. Deși titularul sesizării, în expunerea propriului punct de vedere asupra problemei de drept — respectiv că suspendarea prevăzută de art. 413 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă este o suspendare facultativă, lăsată la aprecierea instanței de judecată; că textul impune în mod expres și neechivoc condiția declanșării urmăririi penale pentru o infracțiune, precum și existența unor elemente suficiente din care să rezulte că existența infracțiunii ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra soluției ce urmează să se pronunțe în cauza

supusă suspendării — în mod cu totul nejustificat concluzionează că acest text de lege este neclar și susceptibil de interpretări diferite, respectiv că ar trebui stabilit dacă, pentru a se putea dispune suspendarea în temeiul acestui text de lege, este suficientă începerea urmăririi penale cu privire la faptă sau este necesară începerea urmăririi penale *in personam*.

Or, din modul de edictare al normei legale nu rezultă o asemenea distincție, posibilitatea suspendării cauzei în condițiile declanșării unei urmăririi penale pentru o infracțiune fiind circumstanțiată de evidențierea elementelor care să conducă la concluzia că respectiva infracțiune ar avea o înrâurire determinantă asupra soluției ce urmează să se pronunțe în cauza supusă suspendării.

41. Prin aceasta nu se încearcă altceva decât deturnarea mecanismului reglementat prin art. 519 din Codul de procedură civilă de la scopul firesc al unificării practicii judiciare și utilizarea lui pentru tranșarea în concret a aspectelor litigioase aflate pe rolul instanței de trimitere.

42. În situații similare, instanța supremă a reținut că, „în cazul analizat, titularul sesizării solicită interpretarea unor dispoziții legale care nu comportă o reală dificultate, așa încât o interpretare corectă a prevederilor în vederea soluționării cererii impune realizarea unei analize de conținut și corelate a normelor respective”, și că „este vorba de relaționarea unor prevederi legale și realizarea unui raționament judiciar, prin aplicarea dispozițiilor legale în raport cu o anumită situație de fapt, neputând fi identificate texte de lege lacunare ori controversate care să necesite interpretarea printr-o hotărâre prealabilă”.²⁴

43. În considerarea argumentelor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi valorificat atât timp cât legiuitorul a stabilit, prin condițiile restrictive de admisibilitate, rolul unificator al instituției juridice a hotărârii prelabile numai în scopul preîntâmpinării apariției unei practici neunitare, printr-o rezolvare de principiu a unei veritabile probleme de drept, astfel încât sesizarea nu este admisibilă.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă, în Dosarul nr. 24.938/3/2016, privind pronunțarea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „dacă dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură civilă conferă judecătorului prerogativa suspendării judecării cauzei și în ipoteza începerii urmăririi penale numai cu privire la faptă?”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 3 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

²⁴ Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 10/2016, Dosar nr. 602/1/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 32

din 15 mai 2017

Dosar nr. 4.150/1/2016

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Doina Popescu	— pentru președintele delegat al Secției I civile
Rodica Dorin	— pentru președintele Secției a II-a civile
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Elena Floarea	— judecător la Secția I civilă
Carmen Elena Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 4.150/1/2016 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a IV-a civilă în Dosarul nr. 27.932/303/2015 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere de către părți privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise hotărârile judecătorești relevante, identificate de instanțele naționale, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a dispus, prin Încheierea din data de 27 iulie 2016, în Dosarul

nr. 27.932/303/2015, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept ce vizează interpretarea sintagmei „interdicția de înstrăinare a locuinței pe o perioadă de 5 ani” din cuprinsul art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului „Prima casă”, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 368/2009, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009*).

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin Cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 6 București la data de 2 noiembrie 2015 cu nr. 27.932/303/2015, contestatorul statul român prin, Ministerul Finanțelor Publice, în contradictoriu cu intimatul A, a formulat contestație la executare împotriva executării silite demarate în Dosarul de executare nr. 465/2015 de către Biroul Executorilor Judecătorești Asociați B, prin care a solicitat instanței admiterea cererii de suspendare a executării silite până la soluționarea contestației la executare, respectiv admiterea contestației la executare și, pe cale de consecință, anularea executării silite efectuate în Dosarul de executare nr. 465/2015.

3. Prin Sentința civilă nr. 10.377 din 9 decembrie 2015, Judecătoria Sectorului 6 București a admis contestația la executare și a anulat actele de executare efectuate în Dosarul de executare nr. 465/2015 al Biroului Executorilor Judecătorești Asociați B. A fost respinsă cererea de suspendare a executării silite, ca rămasă fără obiect.

4. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că imobilul împotriva căruia a fost începută executarea silită a fost achiziționat de numita C prin procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, fiind grevat de o ipotecă legală în favoarea statului român și de o interdicție de înstrăinare pe o perioadă de 5 ani.

5. Astfel, în temeiul art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, instanța a reținut că statul român a dobândit dreptul de ipotecă de rang I asupra imobilului, drept ce a fost intabulat în cartea funciară la data de 24 octombrie 2011, cu interdicția de înstrăinare pe o perioadă de 5 ani de la data dobândirii și grevare cu alte sarcini pe întreaga durată a finanțării în cotă indiviză de 50% în favoarea sa și în cotă indiviză de 50% în favoarea băncii.

6. În ceea ce privește interdicția de înstrăinare, instanța a reținut că aceasta este o interdicție cu caracter absolut, vizând atât actele de înstrăinare voluntară, cât și pe cele efectuate fără consimțământul proprietarului imobilului, având în vedere că textul nu distinge între modurile de înstrăinare, iar *unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă*.

7. Instanța a constatat că imobilul a fost scos la vânzare prin licitație publică, potrivit publicației de vânzare imobiliară emise la data de 2 noiembrie 2015 în Dosarul de executare nr. 465/2015 al Biroului Executorilor Judecătorești Asociați B, la cererea creditorului subsecvent A, în baza contractului de împrumut autenticat de notar.

8. Procedura de urmărire silită asupra bunurilor imobile constituie tot o modalitate de înstrăinare a dreptului de proprietate, neavând relevanță inexistența consimțământului proprietarului la vânzarea bunului.

9. Mai mult decât atât, potrivit art. 2.329 alin. (2) și (3) din Codul civil, toate bunurile care sunt, potrivit legii, inalienabile și insesizabile, adică nu pot fi executate silit, cu condiția ca acestea să fie înscrise în registrele de publicitate imobiliară, condiție care este îndeplinită în prezenta cauză.

10. În speță, instanța a constatat că, față de programul social inițiat de Guvernul României, supus unei legislații speciale, în baza căreia a fost încheiat Contractul de garantare pentru achiziția de locuințe din data de 5 octombrie 2011, asupra locuințelor dobândite prin intermediul acestui program este instituit un regim derogatoriu de la cel de drept comun, ce prevede o interdicție legală absolută de înstrăinare a imobilelor, ce privește toate modalitățile de înstrăinare, inclusiv vânzarea în cadrul executării silite, pe o perioadă de 5 ani.

11. Acest regim este justificat de garantarea contractelor de credit cu ajutorul cărora beneficiarii legii achiziționează imobile de către statul român, prin Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii S.A. — I.F.N., aspect care îndreptățește statul la obținerea anumitor garanții și la instituirea anumitor limite ale dreptului de proprietate asupra imobilelor dobândite.

12. Împotriva acestei sentințe au declarat apel ambele părți.

13. Prin Cererea formulată la data de 14 aprilie 2016, apelantul-intimat A a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept vizând interpretarea prevederilor art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009.

14. În motivarea acestei cereri, apelantul-intimat a arătat că există interpretări contrare ale instanțelor de judecată asupra sintagmei „interdicție de înstrăinare”. Astfel, instanța de fond a considerat că această prevedere legală face imposibilă executarea silită imobiliară asupra imobilului achiziționat prin procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, întrucât interdicția de înstrăinare este una cu caracter absolut, vizând atât actele de înstrăinare voluntară, cât și pe cele efectuate fără consimțământul proprietarului imobilului, având în vedere că textul nu distinge între modurile de înstrăinare.

15. Apelantul-intimat a învederat instanței faptul că există jurisprudență și în sens contrar, respectiv că indisponibilizarea presupune suspendarea temporară a dreptului de dispoziție al proprietarului, ceea ce nu se identifică sub nicio formă cu noțiunea de inalienabil sau insesizabil, și că legiuitorul român a avut în vedere orice înstrăinare în sensul unui act juridic voluntar, nu și executarea silită.

16. Apelantul-intimat a mai subliniat că în acest din urmă sens a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite în soluționarea recursului în interesul legii cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 9 alin. 8 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că interdicția de înstrăinare nu echivalează cu scoaterea din circuitul civil a acestor imobile.

17. La data de 18 iulie 2016, apelantul-contestator statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, a depus la dosar note de ședință prin care a solicitat respingerea ca inadmisibilă a cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

18. În motivare, apelantul-contestator a arătat că, raportat la dispozițiile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 și ale art. 2.329 din Codul civil, norme cu caracter special derogatorii de la dreptul comun, legiuitorul a înțeles să scoată din circuitul civil pe o perioadă de 5 ani imobilul achiziționat prin programul „Prima casă”.

19. Interdicția de înstrăinare și grevare cu sarcini a imobilului pe o perioadă de 5 ani are un caracter absolut, întrucât se menționează în mod generic noțiunea de înstrăinare fără a distinge dacă este vorba despre o înstrăinare voluntară sau una forțată, efectuată la cererea unui creditor al beneficiarului, iar *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*.

20. De asemenea, o interpretare teleologică duce la aceeași concluzie a caracterului absolut al interdicției de înstrăinare, întrucât, în ipoteza contrară, s-ar putea eluda dispozițiile legale imperative de protecție a statului român care este corelativă avantajelor pe care acesta le procură debitorului prin intervenția sa în calitate de garant al contractului de garantare.

21. Apelantul-contestator a mai învederat că, pe de o parte, dispozițiile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 sunt suficient de clare să nu genereze reale dificultăți de interpretare și aplicare, iar, pe de altă parte, nu sunt incidente prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, deoarece chestiunea nu este nouă, aceasta fiind tranșată în mod definitiv de mai multe instanțe de judecată.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

22. Prin Încheierea de sesizare din data de 27 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 27.932/303/2015, Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, reținând următoarele aspecte:

23. În speță, obiectul dosarului constă în cererile de apel formulate de ambele părți împotriva Sentinței civile nr. 10.377 din 9 decembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Sectorului 6 București, tribunalul pronunțându-se prin decizie definitivă.

24. În ceea ce privește chestiunea de drept a cărei rezolvare se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanța de trimitere a reținut că aceasta vizează interpretarea sintagmei „interdicția de înstrăinare a locuinței pe o perioadă de 5 ani” din cuprinsul art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009.

25. Această problemă de drept are incidență asupra fondului apelului, reprezentând unul dintre motivele de apel formulate de apelantul-intimat A.

26. Tribunalul București a apreciat că este îndeplinită și condiția caracterului de noutate a chestiunii de drept în discuție, câtă vreme nu există un recurs în interesul legii cu acest obiect, iar Înalta Curte de Casație și Justiție nu are competență materială în privința cererilor formulate în cadrul executărilor silite.

27. De asemenea, noutatea unei chestiuni de drept poate fi generată nu numai de o reglementare nou-intrată în vigoare, ci și de una veche, iar din hotărârile judecătorești depuse de apelanți la dosar, precum și din cele identificate de instanța de trimitere rezultă împrejurarea că, asupra aceleiași probleme de drept, vizând modul de interpretare a prevederilor art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, în privința sintagmei „interdicția de înstrăinare a locuinței pe o perioadă de 5 ani”, instanțele au opinii diferite.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

28. Susținerile apelantului-intimat A, cel care a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, sunt în sensul că interdicția de înstrăinare de 5 ani se aplică numai înstrăinărilor voluntare, nefiind o excepție de la executarea silită, și nu echivalează cu scoaterea imobilelor achiziționate prin programul „Prima casă” din circuitul civil.

29. Apelantul-contestator statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, și-a exprimat punctul de vedere în sensul că interdicția de înstrăinare are caracter absolut, din moment ce textul nu distinge între înstrăinarea voluntară și cea forțată. Prin raportare și la prevederile art. 2.329 alin. (2) și (3) din Codul civil, clauza de inalienabilitate atrage pe durata valabilității sale scoaterea din circuitul civil a bunului achiziționat prin programul „Prima casă”.

30. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

31. Opinia completului de judecată al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă este în sensul că, prin dispozițiile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, legiuitorul român a avut în vedere înstrăinarea în sensul unui act voluntar prin care se transmite dreptul de proprietate al imobilului, nu și vânzarea bunului imobil în cadrul executării silite, care presupune un transfer forțat al dreptului de proprietate din patrimoniul debitorului către o altă persoană în scopul valorificării creanței creditorului urmăritor.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

32. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele naționale au înaintat hotărârile judecătorești identificate și care prezintă relevanță pentru problema de drept în discuție, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de judecători, preconizându-se apariția unei practici judiciare neunitare în această materie.

33. Într-o primă opinie s-a apreciat că interdicția prevăzută la art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 vizează exclusiv înstrăinările voluntare, nu și vânzarea bunului imobil respectiv în cadrul executării silite.

34. În cea de-a doua opinie s-a considerat că prin dispozițiile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 s-a instituit o clauză de inalienabilitate legală și absolută, în sensul că vizează atât actele de înstrăinare voluntară, cât și actele de înstrăinare silită, ca urmare a declanșării fazei procesuale a executării silite, în măsura în care textul de lege supus interpretării nu face nicio distincție între cele două tipuri de transmitere a dreptului de proprietate.

35. La nivelul Judecătoriei Tulcea a fost identificată o cauză similară, suspendată în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

36. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 118/C/149/III-5/2017 din 24 martie 2017, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

37. Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009 nu au făcut obiect al sesizării Curții Constituționale.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

38. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

39. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, pentru ipoteza în care completul desemnat în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ar ajunge la concluzia întrunirii condițiilor de admisibilitate, opinia judecătorilor-raportori a fost în sensul că sintagma „interdicția de înstrăinare a locuinței pe o perioadă de 5 ani”, cuprinsă în prevederile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 se interpretează în sensul că imobilele asupra cărora este instituită interdicția de înstrăinare nu pot face obiectul unei executări silite pornite la cererea unor creditori chirografari, fiind alienabile condiționat de acordul Ministerului de Finanțe Publice și al băncii finanțatoare.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

40. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctele de vedere formulate de părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

41. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul

unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

42. Prin textul de lege citat s-au instituit o serie de condiții de admisibilitate care trebuie să fie îndeplinite cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze în curs de judecată;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să soluționeze cauza în ultimă instanță;
- judecarea pe fond a cauzei să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

43. Se constată că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate enumerate anterior, întrucât Tribunalul București este legal investit cu soluționarea cererilor de apel formulate de ambele părți din dosar împotriva unei hotărâri pronunțate de judecătoria asupra unei contestații la executare. Titularul sesizării soluționează cauza în ultimă instanță, așa cum rezultă din prevederile art. 718 alin. (1) teza întâi coroborate cu dispozițiile art. 95 pct. 2 și art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

44. Totodată, de dezlegarea chestiunii de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei. Astfel, prin contestația formulată împotriva executării silite s-a invocat, printre alte motive de nelegalitate, că imobilul urmărit este insesizabil, fiind instituită asupra acestuia interdicția de înstrăinare prevăzută de dispozițiile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, punct de vedere însușit de instanța de executare.

45. Prin motivele de apel se susține, în esență, că textul de lege sus-menționat nu presupune decât suspendarea temporară a dreptului de dispoziție al titularului dreptului de proprietate și că imobilul, nefiind scos din circuitul civil, poate face obiectul executării silite. Așa fiind, pentru soluționarea pe fond a căii de atac se impune a statua asupra naturii juridice a interdicției legale temporare de înstrăinare a acestor categorii de imobile, dobândite prin credite garantate de stat, în cadrul programului guvernamental „Prima casă”.

46. Cu privire la această chestiune de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a pronunțat, iar aceasta nu face nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

47. De asemenea este îndeplinită și cerința noutății problemei de drept supuse interpretării, care, conform art. 519 din Codul de procedură civilă, reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate.

48. Doctrina și jurisprudența instanței supreme au statuat, în ce privește îndeplinirea elementului de noutate, că este necesar fie ca problema de drept să nu fi făcut obiectul analizei, în interpretarea unui act normativ mai vechi, fie ca această problemă să decurgă dintr-un act normativ recent sau relativ recent prin raportare la data sesizării. Totodată, problema de drept poate fi considerată nouă atunci când nu a mai fost dedusă judecății anterior.

49. Chiar dacă actul normativ în discuție, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, a fost publicat în Monitorul Oficial al României la data de 4 iunie 2009, astfel că nu poate fi considerat un act nou, se constată că este vorba despre o chestiune de drept cu care instanțele au fost confruntate de curând, așa cum rezultă din examenul jurisprudențial. Prin urmare, nu există o practică judiciară consacrată, astfel că subzistă interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

50. Nu în ultimul rând, se constată că textul de lege ridică probleme reale și dificile de interpretare. Normele de tehnică legislativă impun ca actele normative să fie formulate clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau

echivoce, fără a se prejudicia stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor [art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare]. O normă juridică redactată în termeni neclari poate conduce la soluții diferite în practica judiciară, de natură a afecta securitatea raporturilor juridice deduse judecății. Or, din analiza punctelor de vedere divergente exprimate de instanțele consultate rezultă că este îndeplinită situația premisă a iminenței apariției unei practici judiciare neunitare.

51. În raport cu cele menționate se concluzionează că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă și, prin urmare, se impune declanșarea mecanismului de unificare instituit de acest text de lege, în vederea atingerii dezideratului instituției procesuale, respectiv preîntâmpinarea soluționării diferite a unei probleme de drept de către instanțele judecătorești (*control a priori*).

52. Deși întrebarea formulată este eliptică, limitându-se la a arăta că se cere interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, față de împrejurarea că Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat, în jurisprudența sa anterioară, că este posibilă evaluarea calității și clarității întrebării și, după caz, reformularea acesteia¹, se constată că titularul sesizării a considerat necesară intervenția mecanismului de unificare pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, imobilele asupra cărora se instituie interdicția de înstrăinare sunt sau nu sesizabile*.

53. În speță, se solicită rezolvarea de principiu a naturii juridice a interdicției legale de înstrăinare a imobilelor dobândite în cadrul programului „Prima casă”, în sensul de a stabili dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 este interzisă doar încheierea de acte juridice voluntare translativă de proprietate sau interdicția se extinde și asupra vânzării în cadrul procedurii executării silite.

54. Înainte de a intra în analiza propriu-zisă a naturii juridice a interdicției legale temporare de înstrăinare a acestei categorii de bunuri proprietate privată, respectiv imobile cu destinația de locuință dobândite prin credite garantate de stat, se impune a stabili contextul în care legiuitorul a instituit acest caz de indisponibilizare legală și obiectivele urmărite de acesta.

55. Astfel, scopul declarat al adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2009, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 368/2009, cu modificările și completările ulterioare, a fost acela de implementare de măsuri anticriză, prin deblocarea procesului de creditare și dinamizarea activității de construcții, precum și facilitarea accesului persoanelor fizice la achiziția sau construirea de imobile cu destinația de locuințe prin contractarea de credite garantate de stat. Concret, în limita unui plafon anual al garanțiilor, Ministerul Finanțelor Publice a mandatat Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii să emită garanții în numele și în contul statului, în favoarea băncilor care acordă credite persoanelor fizice pentru achiziția sau construirea unei locuințe, așa cum rezultă din prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009.

56. În esență, Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii își asumă obligația, printr-un angajament expres, necondiționat și irevocabil, materializat într-un contract de garantare, să acopere pierderea suportată de finanțator, ca urmare a producerii riscului de credit, constând în neplata de către beneficiar a finanțării garantate [art. 1 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, explicitat prin art. 5

lit. b), e) și f) din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 717/2009 privind aprobarea normelor de implementare a programului „Prima casă”, cu modificările și completările ulterioare].

57. În baza contractului de garantare, asupra imobilelor achiziționate în cadrul acestui program se instituie în favoarea statului român, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice, precum și în favoarea finanțatorilor, proporțional cu procentul de garantare, un drept de ipotecă legală de rangul I, interdicția de înstrăinare a locuinței pe o perioadă de 5 ani și interdicția de grevare cu sarcini pe toată durata garanției.

58. Așadar, prin art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, a cărei interpretare se solicită prin prezenta sesizare, se instituie, în cadrul unor raporturi juridice complexe, stabilite între stat, banca finanțatoare-împrumutător, pe de o parte, și aceasta din urmă și beneficiarul-împrumutat, pe de altă parte, o serie de garanții menite să asigure recuperarea creanțelor statului și ale băncii.

59. Revenind la analiza naturii juridice a acestei interdicții de înstrăinare a unui bun proprietate privată, se impune a preciza că dreptul de proprietate privată constituie obiectul unui regim de protecție de ordin constituțional. Astfel, dreptul de proprietate este garantat, conținutul și limitele acestuia fiind stabilite prin lege, conform art. 44 alin. (1) și (2) din Constituția României.

60. Bunurile proprietate privată nu numai că sunt în circuitul civil general, dar circulația lor rapidă, punerea lor imediată în valoare sunt de natură să asigure însăși vigoarea unei economii de tip concurențial.

61. Potrivit art. 553 alin. (4) din Codul civil, bunurile obiect al proprietății private, indiferent de titular, sunt și rămân în circuitul civil, dacă prin lege nu se dispune altfel.

62. Aceste bunuri pot fi înstrăinate, pot face obiectul unei urmăriiri silite și pot fi dobândite în orice alt mod prevăzut de lege. Prin urmare, dreptul de proprietate fiind un drept fundamental, exercițiul său nu poate fi restrâns decât prin lege și numai dacă se impune, în condițiile art. 53 din Constituția României, restrângerea nu poate fi decât temporară și proporțională cu situația care a determinat-o, fără a atinge însăși existența dreptului².

63. În acest context se impune a stabili natura juridică a unei astfel de interdicții legale temporare de înstrăinare având ca obiect un bun proprietate, privată, respectiv dacă reprezintă o incapacitate legală de a înstrăina instituită *intuitu personae*, în considerarea titularului dreptului de proprietate, sau, dimpotrivă, constituie o indisponibilizare legală, instituită *intuitu rei*, adică în considerarea naturii, destinației sau situației juridice speciale a aceluși bun.

64. O atare analiză este utilă, întrucât conduce la dezlegarea chestiunii de drept deduse spre rezolvare, anume dacă imobilele dobândite în condițiile acestei legi speciale sunt sau nu sesizabile în perioada în care este incidentă interdicția de înstrăinare.

65. Astfel, între incapacitățile civile de a înstrăina și/sau a dobândi și interdicțiile legale de înstrăinare a unor bunuri există deosebiri importante.

66. Ca domeniu de aplicare, incapacitățile civile de a înstrăina și/sau a dobândi sunt fie interdicții generale de a încheia anumite categorii de acte civile (incapacitățile de exercițiu), fie interdicții speciale de a încheia anumite acte civile (incapacitățile speciale de folosință). Or, inalienabilitățile sunt interdicții de a înstrăina anumite categorii de bunuri.

67. După finalitatea lor, incapacitățile civile sunt măsuri de protecție sau cu caracter de sancțiune, instituite *intuitu personae*, în considerarea persoanei declarate incapabile de a încheia acte de înstrăinare sau dobândire, în vreme ce cazurile de inalienabilitate fiind instituite *propter rem*, fie în considerarea naturii sau destinației bunurilor, fie în considerarea situației lor juridice speciale, sunt destinate să asigure folosirea bunurilor conform destinației sau naturii lor ori în vederea realizării obiectivelor urmărite de legiuitor.

¹ Decizia nr. 28/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 16 octombrie 2015.

² A se vedea, în acest sens, și Decizia Curții Constituționale nr. 6 din 11 noiembrie 1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 4 martie 1993.

68. În funcție de gradul de opozabilitate, incapacitățile civile pot fi absolute (instituite între incapabil și toate celelalte persoane) sau relative (stabilite între persoane, pe de altă parte). Indisponibilizările legale sunt, dimpotrivă, interdicții absolute de înstrăinare, în afară de cazul când prin lege s-ar dispune altfel, întrucât sunt instituite *intuitu rei*, iar nu în considerarea persoanei. Spre exemplu, sunt incapacități absolute incapacitățile speciale de folosință prevăzute de art. 988 și de art. 1.653 alin. (1) din Codul civil, precum și incapacitățile de exercițiu propriu-zise. Incapacitățile relative sunt numai incapacitățile speciale de folosință, cum sunt cele prevăzute de art. 1.654 din Codul civil.

69. Se poate observa că incapacitățile civile sunt limite ale capacității civile de folosință sau de exercițiu ale persoanei fizice sau persoanei juridice, în vreme ce cazurile de inalienabilitate sunt îngrădiri ale dreptului de proprietate, și anume ale dreptului de dispoziție (*jus abutendi*). Sub acest aspect, față de precizările făcute mai sus, bunurile proprietate privată nu pot fi declarate inalienabile decât temporar, proporțional cu situația ce a determinat această restrângere de drepturi, pe când îngrădirea capacității de folosință a persoanei poate fi dispusă și pe durată nedeterminată, nefiind vorba de restrângerea exercițiului unui drept subiectiv civil determinat, ci de limitarea vocației de a dobândi un drept subiectiv civil.

70. Incapacitățile civile încetează fie prin abrogarea normei prohibitive, fie prin încetarea cauzei sau împrejurării în temeiul căreia au fost stabilite (ajungerea la majorat, încetarea calității de magistrat, grefier, practician în insolvență ș.a.m.d.), fie prin decesul persoanei incapabile. Or, indisponibilitatea unui bun încetează când este reintrodus în circuitul civil, prin abrogarea interdicției legale, prin împlinirea termenului pentru care fusese instituită sau, după caz, în momentul în care bunul este distrus sau demolat.

71. Față de cele mai sus arătate, interdicția de înstrăinare instituită prin dispozițiile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 este o inalienabilitate prevăzută *propter rem*, luată în considerația bunului (*intuitu rei*), iar nu a persoanei titulare a dreptului, nefiind o simplă incapacitate specială de înstrăinare a locuinței, stabilită *intuitu personae*. Astfel, orice interdicție de înstrăinare instituită *intuitu personae*, fie că are caracter absolut, fie că are caracter relativ, are drept scop ocrotirea intereselor persoanelor incapabile față de abuzurile terților sau, după caz, ocrotirea intereselor titularului dreptului față de abuzurile persoanelor aflate în anumite situații speciale ce pot influența condițiile vânzării.

72. Or, scopul urmărit de legiuitor prin instituirea acestei interdicții de înstrăinare [interdicție înscrisă, de altfel, și în textul alin. (71) și alin. (72) ale art. 1, ce stipulează același ansamblu de garanții nu numai în cazul locuințelor achiziționate, ci și în cazul locuințelor ce urmează să se construiască de către beneficiari individuali sau prin asociații fără personalitate juridică] a fost total diferit. Astfel, creanțele rezultate din garanțiile acordate și plătite instituțiilor de credit în cadrul programului sunt asimilate creanțelor bugetare, iar recuperarea acestora se realizează potrivit prevederilor Codului de procedură fiscală, așa cum rezultă din dispozițiile art. 1 alin. (8)—(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009, potrivit căreia:

„(8) Creanțele rezultate din garanțiile acordate și plătite instituțiilor de credit în cadrul Programului sunt asimilate creanțelor bugetare a căror recuperare se efectuează de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, conform procedurii reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător.

(8¹) Dispozițiile art. 242 alin. (3) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile în cazul executării silită

pentru stingerea creanțelor datorate bugetului de stat rezultate din executarea garanțiilor emise în numele și în contul statului în favoarea băncilor care acordă credite persoanelor fizice pentru achiziția sau construirea unei locuințe în cadrul Programului.

(9) Valorificarea bunului care face obiectul contractului de garanție, în cadrul procedurii de executare silită prevăzute la alin. (8), se efectuează de către organele competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

(10) Sumele încasate potrivit prevederilor alin. (9), (10²) și (10³) sunt venituri ale bugetului de stat, proporțional cu procentul de garantare stabilit potrivit alin. (3³)”

73. În acest context, scopul instituirii interdicției de înstrăinare ce face obiectul analizei de față a fost acela ca, alături de celelalte garanții instituite de legiuitor (ipoteka legală și interdicția de grevare cu alte sarcini), să asigure satisfacerea în proporție cât mai mare a creanței bugetare ce se naște în cadrul acestor raporturi juridice complexe. Or, din această perspectivă, realizarea obiectivelor urmărite de legiuitor ar fi eludată în situația în care s-ar accepta că indisponibilizarea imobilului a fost stabilită în considerarea persoanei titulare a dreptului și, fiind o simplă incapacitate specială de a înstrăina, sunt interzise doar actele juridice voluntare translativ de proprietate, nu și vânzarea silită, realizată în cadrul unei proceduri publice. Este lesne de observat că înstrăinarea prin acte juridice între vii a imobilului, categorie în care intră și vânzarea silită, are ca efect reducerea șansei de realizare a creanței bugetare, fie și prin diminuarea sumelor convenite bugetului de stat cu cuantumul cheltuielilor de executare.

74. De altfel, prin alte legi speciale au mai fost instituite asemenea limite ale exercițiului prerogativei dispoziției juridice privitor la bunuri proprietate privată dobândite în condițiile prevăzute de aceste legi. Unele din aceste dispoziții legale sunt aplicabile și după intrarea în vigoare a noului Cod civil, cum ar fi interdicția de înstrăinare a locuințelor cumpărate cu credite de la Casa de Economii și Consemnațiuni, care nu pot vândute fără autorizarea prealabilă a finanțatorului până la rambursarea integrală a creditului (art. 12 din Decretul-lege nr. 61/1990 privind vânzarea de locuințe construite din fondurile statului către populație, cu modificările și completările ulterioare), interdicția de înstrăinare a investițiilor imobiliare realizate prin acordarea de credite ipotecare, fără acordul scris și prealabil dat de creditorul ipotecar (art. 5 din Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiții imobiliare, cu modificările și completările ulterioare).

75. Până la intrarea în vigoare a actualului Cod civil au existat și alte indisponibilizări legale ale unor imobile, terenuri și construcții, dobândite în temeiul unor legi speciale, respectiv cele referitoare la locuințele dobândite de chiriași în temeiul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare — art. 9 alin. (8) —, la terenurile atribuite în conformitate cu dispozițiile art. 19 alin. (1), art. 21 și art. 43 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare (art. 32 din lege).

76. Aceste dispoziții legale au fost abrogate expres prin art. 230 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare, însă pentru analiza de față prezintă relevanță cele statuate prin Decizia nr. LXXIX din 5 noiembrie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiunile Unite, pronunțată în recurs în interesul legii, cu privire la interpretarea și aplicarea art. 9 alin. 8 din Legea nr. 112/1995.

77. Astfel, prin decizia menționată, instanța supremă a stabilit că interdicția de înstrăinare instituită prin acest text de lege nu echivalează cu scoaterea din circuitul civil a imobilului și că, prin urmare, acesta poate constitui obiect al executării silită.

78. Această interpretare este folosită ca argument în sprijinul opiniei că indisponibilizarea locuințelor prevăzută de art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 nu împiedică vânzarea la licitație a acestora, în cadrul executării silite, pornite la cererea unui creditor chirografar.

79. Se constată însă că motivele pentru care Înalta Curte de Casație și Justiție a ajuns la această concluzie nu subzistă în cadrul sesizării de față. S-a reținut, în esență, că indisponibilizarea pe o perioadă determinată, de 10 ani, a urmărit să restricționeze eventualele tendințe speculative cu asemenea imobile achiziționate în condiții speciale, de regulă avantajoase pentru dobânditori. Or, finalitatea textului ce face obiectul sesizării de față este diferită, constând, așa cum s-a reținut în precedentele considerente, în asigurarea satisfacerii creanței bugetare. Șansele de realizare a creanței, prin conservarea imobilului în patrimoniul beneficiarului programului „Prima casă” o perioadă determinată de timp, de 5 ani, ar fi în egală măsură zădărnice atât prin înstrăinarea bunului în baza unor acte juridice voluntare, cât și prin vânzarea lui pe calea executării silite.

80. Un alt argument în susținerea opiniei că prevederile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 nu instituie un caz de inalienabilitate și insesizabilitate temporară și absolută, ci doar o incapacitate de drept civil, o indisponibilizare *intuitu personae*, constă în aceea că, înăuntrul termenului de 5 ani, este posibilă totuși înstrăinarea imobilului, cu acordul sau, după caz, din inițiativa Ministerului Finanțelor Publice și a băncii finanțatoare.

81. Este adevărat că prin prevederile art. 1 alin. (74)—(711) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 s-au instituit o serie de excepții de la prevederile alin. (7)—(72) ale aceluiași articol. Însă, inalienabilitatea unor bunuri nu înseamnă că ele sunt indisponibile total, ci ea cunoaște grade diferite, în funcție de natura, destinația sau situația concretă a bunurilor scoase din circuitul civil.

82. În speță, dat fiind scopul instituirii interdicției de înstrăinare, obiectivul urmărit de legiuitor, de garantare a realizării atât a creanței bugetare, cât și a creanței băncii finanțatoare, imobilele sunt inalienabile parțial sau, altfel spus, sunt alienabile condiționat de acordul Ministerului Finanțelor Publice și al băncii finanțatoare.

87. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 521, cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a IV-a civilă în Dosarul nr. 27.932/303/2015 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

Sintagma „interdicția de înstrăinare a locuinței pe o perioadă de 5 ani”, cuprinsă în prevederile art. 1 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului „Prima casă”, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 368/2009, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că imobilele asupra cărora este instituită interdicția de înstrăinare nu pot face obiectul unei executări silite pornite la cererea unor creditori chirografari, fiind alienabile condiționat de acordul Ministerului Finanțelor Publice și al băncii finanțatoare.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 15 mai 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

